

УДК: 8+901.500(точик)

СУЛТОНМАМАДОВА У.А.¹

ТАЪСИРПАЗИРӢ АЗ ШУАРОИ ПЕШИН
ДАР ШЕЪРИ ЛОМЕИИ ГУРГОНӢ

Ломеи Гургонӣ (1004-1071) ба шоирони пеш аз худ ва муосири хеш дар ашъораш ишоратҳо ва таассурот дорад. Тавре мебинем таваччуҳи Ломеи ба шоирони машҳури сабки ҳокими ин давра, ба хусус устодони шеъри ин аср, Унсурӣ, Манучехрӣ ва Фарруҳӣ беҳуда набуда, бо онҳо мушорикати сабкӣ, завқӣ ва зеҳнӣ забонӣ доштани ӯ маълум мегардад. Ба Рӯдакӣ, Кисоӣ ва Фирдавсӣ алоқа доштани шоир ба мушорикати онҳо дар мавзӯю муҳтаво, ҳоса дар оҳангҳои шодӣ ва хушгузаронии умр бо Рӯдакӣ ва ба ҳикмату андеша таваччуҳ доштани ӯ бо шоирони ёдшуда мебошад. Таъсири мазмунҳои қасоиди Ломеи барои адабиёти асрҳои баъдӣ як амри пазируфташуда мебошад. Адабиёти асри Ломеи ҳам аз қонуни таъсирпазирӣ ва таъсиргузориҳои шеъри форсӣ дар қанор набуда, бо тамоми ҳифзи суннатҳо ва тадовуми онҳо сахм доштааст.

Калидвожаҳо: Ломеи Гургонӣ, Унсурӣ, Фарруҳӣ, Рӯдакӣ, адабиёти форсӣ, таъсирпазирӣ, таъсиргузориӣ, ҳифзи суннатҳо.

Дар таърихи адаби форсии тоҷикӣ ҳар шоире ба сабаби пайравӣ аз суннатҳои роиҷи адабӣ ба шоирони пеш аз хеш таваччуҳ доштааст ва худ низ бо шоистагӣҳои осораш мавриди омӯзишу пайравии шоирони баъдӣ гардидааст, ки Ломеи Гургонӣ ҳам дар ин маврид истисно нест. Ломеи Гургонӣ ба шоирони пеш аз худ ва муосири хеш дар ашъораш ишоратҳо ва таассурот дорад, ки мушаххас қардани ин ҷиҳати ашъори боқимондаи ӯ барои равшан намудани ҷанде аз масоили осори ӯ мисли сабки шоирӣ ӯ ва мазмунофаринӣ ва мавзӯҳои ашъори ӯ ёрӣ мерасонанд. Аз шоирони пеш аз Ломеи нақши ашъори устод Рӯдакиро метавон дар баъзе абёти ӯ пайдо намуд, ки ин таъсирпазирӣ пеш аз ҳама иртибот ба сабки шеъри шоири Гургонӣ мегирад, ки бо ашъори устод Рӯдакӣ ҳамхонӣ ва наздикӣ, балки як аст. Мо онро пеш аз ҳама дар он мебинем, ки сабки шеъри форсӣ, ки бо зуҳури он дар Мовароуннаҳру Хуросон рӯи қор омад ба номи Рӯдакӣ машҳур гашт ва аз он дар ҳавзаҳои адабии Ғазнину Моварои Қафқоз пас аз рӯзгори устод Рӯдакӣ истиқбол ва ривоч ёфт, ва таъъан замони зиндагии Ломеи ба даврае рост меояд, ки авҷи рушди ин сабк дар адабиёти форсӣ пушти сар мегардид. Ломеи агарчи аз Рӯдакӣ дар осораш ба таври равшан ёд накардааст, вале рӯҳи шодипасандӣ, ҳаётдӯстӣ, истифода аз хушиҳои зиндагӣ, ки дар ашъораш мавҷ мезанад, ҳолӣ аз таъсири шеъри Рӯдакӣ ва шоирони замони Сомониён нест. Ин маъниро дар қасидае, ки ба мадҳи Хоҷа Амид Исмоил- раиси Гургон сурудааст ва дар он аз шаҳри Бағдод ва ҳама он асбоби ишрату нозу нӯш, ки доштааст, ёд мекунад [4, 69-72], ки дар шарҳи ҳоли шоир ба баррасии он пардохта будем, равшан намудор мегардад. Дар яке аз қасидаҳои Ломеи ба байтҳои вомехӯрем, ки абёти машҳури падари шеъри форсиро ба зеҳни мо мерасонанд:

Бонги паланг ояд ҳаме, фарёди ранг ояд ҳаме,

Ошӯби санг ояд ҳаме, чун гоҳи залзол аз қулал [4, 60].

¹ Адрес для корреспонденции: Султонмамадова Умеда- аспирантка Института языка, литературы, востоковедения и письменного наследия имени Рудаки АН РТ. 734025, Республика Таджикистан, проспект Рудаки, 21, тел.: +992 908 99 97 15. Email: Umeda84@bk.ru

Абёти дар васфи Наврӯз гуфтаи Ломей ҳам, ки дар саҳифаҳои пеш дидем гӯи матлаби мо буда, таъсири шеъри ӯ Рӯдакиро ба ӯ нишон медиҳанд [4, 129]. Аз шоирони дигаре, ки ашъори мушобеҳ аз лиҳози мазмун дар шеъри Ломей ба назар мерасад, Кисоии Марвазӣ (953-1004) мебошад. Байти Ломей

З-он майи рӯшан, ки бинӣ пайкари хеш андар ӯ,
Чун ситонӣ аз кафи соқиву лаб бар вай барӣ.
Бознашноӣ к-аз ин ҳарду кадомин аст ҳол,
Дар ямини туст соғар, ё ту андар соғарӣ [4, 124-125]

Мазмуни ин байти Кисоиро ба ёд меорад:

Он равшане, ки чун ба пиёла фуру чакад,
Гӯи ақиқи сурх ба луълӯ фуру чакид [13, 1724-1725].

З-он соф май, ки чун ба кафи даст барниҳӣ,
Каф аз қадах надонӣ, не аз қадах набид [13, 17-25].

Мусахҳеҳи девони Ломей Муҳаммад Дабири Сиёқӣ онро аз таъсири шеъри зерини Соҳиб ибни Аббод ба забони арабӣ доништааст:

رَقِّ الزُّجَّاجِ وَرَقَّتِ الْخَمْرُ
فَتَشَاكَلَا فَتَشَابَهَا الْأَمْرُ
وَكَانَهَا خَمْرٌ وَلَا قَدْحُ
وَكَانَهَا قَدْحٌ وَلَا خَمْرُ

Раққа аззучочу ва раққатил хамру,
Фаташоколо фаташобиҳа аламри.
Ва хонаҳо хамру вало қадаху,
Ва хонаҳо қадаху ва ло хамри [4, 125; 9, 131].

Минбаъд ин мазмуноро шоирони дигар дар шеъри хеш истифода кардаанд, ки аз ҷумла ба ин байтҳо метавон мулоҳиза намуд:

Ин ҷисми пиёла бин ба ҷон обостан,
Ҳамчун самане ба арғавон обостан.
Не, не ғалатам, ки бода аз ғояти лутф,
Обест ба оташи равон обостан [12, 92; 4, 125].

Аз сафои маю латофати ҷом,
Дарҳам омехт ранги ҷому мудом.
Ҳама ҷом асту нест гӯи май,
Ё мудом асту нест гӯи ҷом [6, зайли мудом].

Мудом- дар ин ҷо ба маънии шароби ангурӣ, бода мебошад, ҷунончи Малона мегӯяд:

Зи Шамсуддини Табрзӣ ба ногоҳ соқии давлат,
Ба ҷоми хоси султонӣ мудом овард мастонро [8, 3960].

Ҳаким Фирдавсии Тӯсӣ (934-1021) аз шоиронест, ки Ломей ба «Шоҳнома»-и ӯ назари ҳамешагӣ доштааст. Ломей агарчи дар ашъораш сарехан ё мушаххас аз ин хамосасаро ном набурдааст, вале дар тавсифи мамдуҳони хеш аз қаҳрамонони ин асар талмеҳан ёд кардааст. Дар баёни воқеоти набарди мамдӯҳаш (Амидалмулки Кундурий) аз сужети «Шоҳнома» истифода кардааст:

Ҳиллати Заҳхоки ҷоду гашт ботил сар ба сар,
К-омад Афредун ба даст андар-ш гурзи говсар [4, 31].

Ё аз сифатҳои Амидалмулк чунин ёдовар мешавад:

Ба тан Исфандиёру Гев беҳ, лекин гаҳи мардӣ,
Зи ҳар мӯйеш сад Геву ҳазор Исфандиёр ояд [4, 25].

Ҳамин гуна таъсири «Шоҳнома» ва масал задан ба қаҳрамонони он дар девони Ломей ба касрат аз ҳамаи дигар осори адабии форсӣ вомехӯранд, ки ин аз табиати навӣи қасида ҳам бастагӣ дорад, зеро шоир дар тавсифу ташбеҳи мамдуҳони худ аз далериву қаҳрамониҳои симоҳои «Шоҳнома» мадад ҷустааст [4, 25; 31; 61; 63; 73; 78; 81; 83; 84; 87; 88; 90; 117; 122; 126]. Мо дар ин ҷо аз

таъсирпазирии Ломей аз «Шохнома» иктифо намуда, онро дар бахши саноеъи бадеии ашъори Ломей ба тафсил идома хоҳем дод.

Шоирони ҳавзаи адабии Ғазнин Манучеҳрӣ (ваф. 1040), Фаррухӣ (977-981-1038), Унсурӣ (968-1040) ба ашъори тавсифӣ ва мадҳии Ломей таъсири босазо доранд. Аз ин шоирон таъсири аз ҳама бештарро ба ашъори Ломей Манучеҳрии Домғонӣ доштааст. Ломей дар қасидае дар тавсифи хазон мегӯяд:

Чу остини рангразон з-офати хазон,
Барги разон ба шох-бар аз чанд ранг шуд [4, 18].

Манучеҳрӣ дар ин мазмун абёти зиёд дорад, ки албатта, таваҷҷуҳи Ломей ба онҳо будааст. Дар девони Манучеҳрӣ дар қасидае, ки «Дар васфи ҷашни Меҳргон ва мадҳи Абӯҳарби Бахтиёр» унвон дорад, омадааст:

Шуд гуна-гуна токи раз чун пирҳони ранграз,
Чун ҳочиён гирд омада дар рӯзгори тарвиях[4, 101].

Инчунин дар қисмати мусамматот ҳам бо ин байтҳо вомехӯрем, ки суvari ҳаёли боло омадааст:

Он барги разон бин, ки бар он токи разон аст,
Гӯӣ ба масал пираҳани рангразон аст [4, 153].

Дар қасидаи ёдшуда Ломей мегӯяд:

То бувад мутриб, ўро соғар набваду ҷом,
Ч-омад ба чанг соғар, мутриб зи чанг шуд[4, 18].

Манучеҳрӣ дар ин маънӣ овардааст:

В-ин низ ачабтар, ки хурад бода на бар чанг,
Бе нағмаи чангаш ба майи ноб шитоб аст [4, 9].

Дар қасидаи нахустини девони Ломей омадааст:

Ҳангоми хуррамию нишот аст, к-ин баҳор,
Хуррамтар омадааст зи дигар баҳорҳо [4, 3].

Дар қасидаи нахустини девони Манучеҳрӣ мехонем:

Соли имсолин Наврӯз тарабноктар аст,
Пору перор ҳамедидам андӯҳгино [4, 2].

Ломей дар қасидаи ба Амидалмулки Кундурӣ бахшидааш ба ин мазмун байте дорад:

Аз халқ сазовор ту будӣ ба чунин мулк,
Эзид бирасонад сазоро ба сазовор [4, 33].

Ин мазмун бо таъйиди зарбулмасали мазкур дар девони Манучеҳрӣ дида мешавад:

Алҳақ ки сазовори ту будаст раёсат
В-эзид бирасонида сазоро ба сазовор [4, 44].

Мусаҳҳеҳи девони Манучеҳрӣ дар тавзеҳи ин байт навиштааст, ки «Ломеии Ҷурҷонӣ мисраи дувуми ин байтро бе зикри номи гӯянда ва бо андак ихтилофе тазмин кардааст» [4, тавзеҳот, 229].

Ва дар ҳошияи ҳамин тавзеҳ афзудааст, ки ин мисраъ дар девони Фарруҳии Систонӣ ҳам [11, 158] дида мешавад. Аз ин маълум мешавад, ки ҷузъи дувуми байти мазкур аз ҷумлаи зарбулмасал аст ва дар Амсол ва ҳиками Деҳхудо[5, ҷ.1, зайли масали «Эзид надихад мулки ҷаҳон ҷуз ба сазовор»], ҳам омадааст. Инчунин Амир Муизӣ дар ситоиши Малик Санҷар мегӯяд:

Эй дархури ту шохиву ту дархури шохӣ,
Эзид ба сазовор супурдаст сазовор [1, 274].

Ломей дар ягона қасидае, ки Алп Арслон бахшидааст, байте дорад ба ин мазмун:

Шод зӣ, шамшер зан, бадкоҳ куш, меҳмон навоз,
Бода хур, кишвар ситон, динор дех, гавҳар гузин [4, 115].

Дар девони Манучеҳрӣ ин маънӣ ба таври зерин омадааст:

Нӯш хур, шамшер зан, динор дех, мулкат ситон,
Дод кун, бедод кун, душман фикан, мискин навоз [1, 53].

Сабаби таваччуҳи зиёди Ломей ба Манучехрӣ шояд он бошад, ки ӯ дар замони дар даргоҳи Фалакулмаъоли Манучехр ибни Қобус (403-423) шоҳзодаи зиёри хидмат намудан бо Манучехрӣ вохӯрда бошад ва иртиботи эҷодӣ дошта бошанд. Зимнан бояд гуфт, ки Манучехрӣ таҳаллуси хешро аз номи ин шоҳзода гирифтааст. Мусахҳеҳи девони Манучехрӣ бар он ақида аст, ки ин шоири ширинзабони забони форсӣ қисмате аз рӯзгори хешро дар сарзамини сарсабзу хуррами Мозандарон гузаронидааст ва ин нуктаро қасрати гулу гиёҳ, мурғон ва табиатнигории ин шоири чирадаст собит менамояд, чуз ин дар девони Манучехрӣ ба Абӯҳарб Бахтиёри Муҳаммад қасидае ҳаст [1, 19], ки ин амирзода аз ҳокимони Домғон ба замони Фалакулмаъоли Манучехр ибни Қобус ва аз тарафи ӯ гуморида шудааст [1, ҳаҷдаҳ, 226]. Пас аз таваччуҳе, ки Ломей ба ӯ дорад, маълум мегардад, ки ё бо ӯ вохӯрдааст, ё девони ашъори ӯ дар ин замон аз маъруфияти бештаре бархурдор будааст. Маликшуарои дарбори Ғазна Унсурии Балхӣ низ мавриди таваччуҳи Ломей будааст, ки дар яке аз қасоиди нотамоми хеш бо матлаъи

Гирди ишқ, эй дил, гаҳу бегаҳ ҳаме чавлон кунӣ,

Бар ману бар хештан гетӣ ҳаме зиндон кунӣ [4, 131]

Ба яқин дар пайравӣ ва татаббуъи қасидаи зерини Унсурӣ суруда шудааст:

Эй шикаста зулфи ёр, азбаски ту дастон кунӣ,

Даст дасти туст, агар бо сохирон паймон кунӣ [10, 265].

Бояд дар ҳамин маврид бигӯем, ки қасидаи машҳури Ломей (Ҷаҳон аз хулд гӯи моя гирад, чун баҳор ояд / Ба чашм аз дур ҳар даште бисоти пурнигор ояд) дар пайравӣ аз ду тарҷеъбанди Фарруҳии Систонӣ суруда шудааст:

Зи боғ, эй боғбон, моро ҳаме бӯи баҳор ояд,

Калиди боғ моро дех, ки фардомон ба кор ояд [11, 403].

ва дигаре:

Ҳаме гуфтам, ки кай бошад, ки хуррам рӯзгор ояд,

Ҷаҳон аз сар чавон гардад, баҳори ғамгусор ояд [11, 414].

Тавре мебинем таваччуҳи Ломей ба шоирони машҳури сабки ҳокими ин давра, ба хусус устодони шеърӣ ин аср, Унсурӣ, Манучехрӣ ва Фарруҳӣ беҳуда набуда, бо онҳо мушорикати сабкӣ, завқӣ ва зеҳниву забонӣ доштани ӯ маълум мегардад. Ба Рӯдакӣ, Кисой ва Фирдавсӣ алоқа доштани шоир ба мушорикати онҳо дар мавзӯю муҳтаво, хоса дар оҳангҳои шодӣ ва хушгузаронии умр бо Рӯдакӣ ва ба ҳикмату андеша таваччуҳ доштани ӯ бо се шоири ёдшуда мебошад, ки намунаҳои татаббуъоти Ломейро ба онҳо дидем.

Чун ҳар шоири пешқадаму навоар ва соҳибнуфузи асри хеш Ломей низ бо эҷоди ашъори мубтакиру тоза ва муассир барои шоирони асрҳои баъдӣ, мавриди таваччуҳу татаббуъ қарор гирифтааст. Аз шоироне, ки дар ашъори онҳо таъсири ашъори Ломейро метавон эҳсос намуд, Амир Муиззии Нишобурӣ ва Саъдии Шерозиро ном бурдан сазовор аст. Дар ашъори ин шоирон сабку услуби Ломей ба хубӣ пайравӣ гардида мазмунҳои ашъори ӯ мавриди татаббуъ қарор гирифтааст.

Дар девони Ломей қасидае бо матлаъи:

Эй он ки дар ҷаҳон зи ту сирре ниҳон намонд,

Бо адли ту нишони ситам дар ҷаҳон намонд [4, 19]

Мавҷуд аст, ки дар мадҳи шоҳ баҳшида шудааст, вале мушаххас нест, ки манзури шоир кадоме аз шоҳони мамдуҳи ӯ будааст. Танҳо он чи маълуми мо дар бораи мамдуҳ мегардад, мисраи «Эй хусрави чавон, зи ҷафоҳои чархи пир» аст, ки ёд аз шоҳи чавон медиҳад. Пас аз ин хулоса метавон кард, ки он метавонад айёми чавонии Фалакулмаоли Анӯшервон-шоҳзодаи Зиёри бошад, зеро дар чанд ҷой аз ҳилму адабу илму донишу фарҳанги мамдуҳ зикр шуда бошад, чанд мавриди дигар аз рафоҳият ва амнияти замони ӯ ҳам ишорат шудааст, ки ин иттифоқ дар замони шоҳони Салҷуқии мамдуҳи Ломей Туғрул ва Алп Арслон камтар афтодааст. Зеро фазлу адабпарварии шоҳзодагони Зиёри забонзади ҳамаи муаррихону муҳаққиқон таърихи ин хонадон будааст [2, 378-398]. Дар қасида байтҳои ҳаст ба ин мазмун:

Он Хусравон, ки номи накӯ касб кардаанд,
Рафтанду ёдгор аз эшон чуз он намонд.
Эшон ниҳон шуданд дар ин чаври хокдон,
Лекин шиори кардаи эшон ниҳон намонд.
Нӯшервон агарчи фаровон-ш ганҷ буд,
Чуз номи нек аз паси Нӯшервон намонд [4, 21].

Саъдии Шерозӣ (1184- 1292) дар сурудани қитъаи зерин дар боби аввали «Гулистон»-и хеш (соли таълифаш 1247) рӯй бар байтҳои болои Ломей доштааст:

Бас номвар ба зери замин дафн кардаанд,
К-аз ҳастияш бар рӯи замин – бар нишон намонд.
В-он пири лошаро, ки супурданд ба зери хок,
Хокаш чунон бихӯрд, к-аз ӯ устухон намонд.
Зиндаст номи фаррухи Нӯшервон ба хайр,

Гарчи базе гузашт, ки Нӯшервон намонд.

Хайре кун, эй фалону ғанимат шумор умр,
З-он пештар, ки бонг барояд, фалон намонд [3, 25]

Мазмуни қасида, ки мавоизаву панд аст, барои Саъдӣ дар «Гулистон», ки аз осори умдаву зубдаи ахлоқии адаби форсӣ, мавриди истифода қарор гирифтааст. Таъсири мазмунҳои қасоиди Ломей барои адабиёти асрҳои баъдӣ як амри пазируфташуда мебошад. Онҳое, ки дар бораи адабиёти асри XI таҳқиқ кардаанд, яке аз вежагиҳои онро дар таъсирпазирии ин адабиёт, хоса шеъри он, боз ҳам дар ин маврид қасидасароӣ дар ин аср аз таъсири адабиёти замони Сомониён ҳолӣ набудани онро таъкид намудаанд: «Базри донишу маърифате, ки дар асри Сомонӣ ва авоили Ғазнавӣ кошта шуда буд, дар ин солҳо (авохири қарни панҷуми ҳиҷрӣ ёздаҳуми мелодӣ- С.У.) бар дод ва шуаро, ки ғолибан ба улуми замони худ огоҳ буданд, кӯшиданд то шеъри худро аз он чи дар мадраса омӯхта буданд, машҳун созанд» [14, шаш]. Адабиёти асри Ломей ҳам аз қонуни таъсирпазирӣ ва таъсиргузориҳои шеъри форсӣ дар қанор набуда, бо тамоми ҳифзи суннатҳо ва тадовуми онҳо сахм доштааст.

Адабиёт

1. Амир Муиззӣ. Девони комил. Муқаддимаву тасҳеҳи Носири Ҳаййирӣ. Техрон, нашри Марзбон, 1362.-791 с.
2. Босворт С.Е. Нукоте чанд дар боби вақоеи таърихии марбут ба Оли Зиёр дар Гургон ва Табаристон. Тарҷумаи Аҳмад Аҳмадии Бирҷандӣ//Маҷаллаи Донишқадаи адабиёт ва улуми инсонии Машҳад, соли шашум, шумораи дувум, с. 378-398.;
3. Гулистони Саъдӣ. Аз рӯи нусхаи Муҳаммадалии Фуруғӣ. Тасҳеҳи матн ва шарҳи луғот аз Алии Кӯчақӣ. –Техрон: Маҳтоб, чопи сеюм, 1371. -287с.;
4. Девони Ломеии Гургонӣ. Бо муқаддима, фаҳориси эълум ва луғот ба кӯшиши дуктур Муҳаммад Дабири Сиёқӣ. –Техрон: Китоби Порт, 1389. –Сӣ+170 с.;
5. Деххудо, Алиакбар. Амсол ва ҳикам. Ҷ.1.- Техрон, 1310. Зайли масали «Эзид надихад мулки чаҳон чуз ба сазовор».
6. Деххудо, Алиакбар. Луғатномаи Деххудо. –Техрон: чопхонаи Маҷлис, 1330, ҷилди 14, зайли мудом, с. 74-77;
7. Манучехрии Домғонӣ. Девон. Бо кӯшиши Муҳаммад Дабири Сиёқӣ. –Техрон: Заввор, чопи шашум, 1385.-418+бисту шаш с.;
8. Муъин, Муҳаммад. Фарҳанги форсӣ. Ҷ.3. Техрон: Амири Кабир, 1385.– дувоздаҳ+1229с.;
9. Пешоҳангони шеъри форсӣ. Ба кӯшиши д-р Муҳаммад Дабири Сиёқӣ. –Техрон: Амири Кабир, 1380. -286 с.;
10. Унсурӣ Балхӣ. Девон. Бо кӯшиши Муҳаммад Дабири Сиёқӣ. – Техрон: 1342. -397с.;

11. Фаррухии Систонӣ.Девон. Бо муқаддима ва таълиқоти Муҳаммад Дабири Сиёқӣ. Техрон, чопи аввал, 1335. -510с.;
12. Ҳаким Умари Хайём.Тарабхона. Рубоӣёт. Ба эҳтимоми Ҳошимпури Субҳонии Тавфиқ. –Техрон, 1380. – 176 с.;
13. Ҳидоят, Ризоқулихон. Маҷмаъ-ул-фусаҳо. Ба кӯшиши Мазоҳири Мусаффо. Баҳши савум аз ҷилди аввал.-Техрон: Амири Кабир, 1382. -1753 с.;
14. Шукӯҳи қасида. Ба интиқоби Абдулмуҳаммади Ояӣ. Техрон, чопи дувум, Интишорот ва омӯзиши инқилоби исломӣ, 1372.С. 3-14.

СУЛТОНМАМАДОВА У.

ВЛИЯНИЕ ПРЕДШЕСТВЕННИКОВ НА ТВОРЧЕСТВО ЛОМЕИ ГОРГАНИ

Ломеи Гургони(1004-1071) в своем творчестве упоминает многих поэтов своего времени. Неслучайно было внимание Ломеи творчеству известных поэтов и стилю этого периода, особенно мастерами поэзии этого жанра Унсурӣ, Манучехри и Фаррухи. В этих стихах наблюдается созвучность темы, содержание, особенно мелодии радости и время проведенное с Рудаки, выделяется стремление поэта к описанию мудрости и нравственные качества. Влияние содержание касиды Ломеи для литературы последующих веков считались образцом поэзии. Литература периода Ломеи не был в стороне от взаимовлияния персидско-таджикской литературы и имел участие в сохранение продолжение этой традиции.

Ключевые слова: Ломеи Горгани, Унсурӣ, Фаррухи, Рудаки, персидская литература, взаимовлияние, взаимно восприятие.

SULTONMAMADOVA U.

EFFECT OF PREDECSORS POETS ON CREATIVITY OF LOMEI GORGANI

Lomei Gurgoni (1004-1071) in his works mentions many poets of the time. It is no coincidence that Lomei paid attention to creativity and style of the famous poets of the period, especially the masters of the genre Unsurӣ, Manuchehri and Farrukhi. In this verse there is consonance of theme, content, especially music of joy and time spent with Rudaki, poet stands desire to describe the wisdom and moral qualities. Effect of Lomei's gasida for literature subsequent centuries considered a model of poetry. Literature period Lomei fiction mutual Persian-Tajik literature and had a part in the preservation of the continuation of this tradition.

Key words: Lomei Gorgani, Unsurӣ, Farruhi, Rudaki, Persian literature, interaction, interaction perception.